

KONFERENCIA „NAŠE SPOLEČNÁ PŘÍTOMNOST: GLOBÁLNÍ VÝZVY PRO KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ EKOLOGII“ (PRAHA, 2. 3. 2011)

Interakciu človeka a prírodného prostredia možno považovať za ten druh problematiky, ktorá nikdy nebude strácať na svojej aktuálnosti. Jej neustála transformácia vzhľadom aj na dané časopriestorové parametre bude prinášať nové otázky a znamenať ďalšie výzvy, ako výstižne nato poukázali aj organizátori v samotnom názve konferencie. Zároveň vzhľadom na strešné pomenovanie tejto udalosti možno vymedziť aj jej zámery, ktoré predovšetkým tkveli v upozornení a uvedomení si súčasných prítomných problémov relevantných pre kultúrnu a sociálnu ekológiu.

Iniciátorom a súčasne realizátorom jednodňovej konferencie, usporiadanej v budúcej Filozofickej fakulty Karlovej univerzity, sa stala Katedra kulturologie. Napriek jej krátkodobej propagácii, načo v úvodných slovách upriamil pozornosť auditória Jan Vávra a zároveň vyjadril svoje potešenie zo svojich irelevantných obáv, sa konferencie zúčastnilo vyše sto ľudí z rôzneho odborného a profesijného zázemia. V súvislosti s ekologickým zameraním konferencie je potrebné spomenúť aj detail, ktorý sa týka občerstvenia. Práve pohostenie je vhodnou ukážkou, ako v súčasnosti mnohí usporiadatelia či už menších alebo väčších konferencií sa nevedia zaobísť bez prítomnosti plastového materiálu. Avšak organizátori „Našej spoločnej prítomnosti“ aj túto prekážku bravúrne zvládli a pre účastníkov prichystali sklenené poháre,

keramické hrnčeky a tanierne, oceľový príbor, vrátane bohatého výberu jedla a nápojov.

Česť oficiálne zahájiť celodenný a na viac tematických okruhov rozdelený program konferencie mal prodekan FF UK Ivan Šedivý. Po ňom vedúci Katedry teórie kultúry Václav Soukup ozvláštnil atmosféru osobitým spôsobom, s prednesením básne, vystihujúcej vzťah človeka k prostrediu. Nasledovný spoločný príspevok hlavných organizátorov – Miloslava Lapky, Zdenky Sokolíčkovej a Jana Vávru – sa niesol v duchu univerzitnej prednášky, počas ktorej zosumarizovali hlavné tézy kultúrnej ekológie a tým poskytli predstavu a vhodné východisko k problematike konferencie. Úvodnú časť programu vystriedal prvý tematický blok označený za filozofický, popri ktorom zvyšné príspevky sa zaradili pod ďalšie, nesúce názvy ako: kombinovaný, ekonomický a prípadový blok štúdií. V rámci prvého základ akéhosi filozofovania tvorila nielen prevratná publikácia Charlesa Roberta Darwina „O pôvode druhov“ a jeho teória biologickej evolúcie, obohatená aj s konceptom sebeckého génu, ktoré podal Martin Soukup, ale aj prezentácia Jakuba Žárskeho, doktoranda z Univerzity Innsbruck, ktorý sa snažil nájsť odpoveď na to, čo je to biodiverzita. V zamyslení sa uberala aj tematika obzoru od Jany Válkovej, absolventky a zároveň doktorandky Katedry kulturologie. Zavŕšenie filozofického bloku prepojené s búrlivou diskusiou nastalo s vystúpením Josefa Šmajsa (Katedra filozofie, FF MU Brno), i keď sám zahajoval kombinovaný úsek programu. Josef

Šmajš svoju kariéru zasvätil evolučnej ontológii, ktorú na konferencii vzorne predniesol na príklade kultúry.

Vzájomné pôsobenie človeka a prírody z perspektívy Petry Kuškovej (Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, PřF UK Praha) bolo prezentované na základe sociometabolického profilu bývalého československého územia. Súčasť prezentácie tvorila aj kolektivizácia poľnohospodárstva práve na spomínanom území, na ktorej znázorňovala zmeny prejavené nielen v štruktúre krajiny, ale aj v celkovej technológii a v sfére života roľníka a jeho rodiny. Z československej oblasti sa téma presunula na rozsiahlejšiu, na samotný priestor Európy a Európskej únie vôbec, v rámci ktorého Zdenka Sokolíčková (Katedra kulturologie, FF UK Praha) pozornosť venovala stavu ekonomiky a životného prostredia, čím uviedla predposledný tematický okruh konferencie, venovaný ekonomickej stránke ekológie. Spätne možno konštatovať, že ekonomický blok bol celkovo založený na globálnej kríze súčasnosti. Svedčí o tom aj príspevok Evy Cudlínovej (Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova, EF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), ktorá sa zamerala na predstavenie tzv. green economy, resp. zelenej ekonómie, ktorej vznik je spätý s finančnou krízou a súčasnými zmenami v životnom prostredí. Predstavuje jednu z alternatív ekonómie v 21. storočí v súvislosti s riešením globálnych problémov, ktorá smeruje k „zelenému rastu“. V duchu globálnej hrozby svoju prezentáciu formuloval aj Pavel Nováček (Katedra

rozvojových studií, PřF Univerzity Palackého v Olomouci), ktorý sa zamýšľal nad perspektívou koncepcie udržateľného rozvoja. Odlišný prístup k poňatiu zmien v závere programu priniesol Bohuslav Binka (Katedra environmentálních studií, FSS MU Brno) so svojou prípadovou štúdiou, v rámci ktorej sa sústredil na premenu používaného jazykového štýlu ekologickej organizácie Hnutí Duha, v období medzi 1989–2009. Na úplný záver Jan Vávra prezentoval ďalšie výsledky prípadových štúdií, ktoré boli venované premene mediálneho obrazu klimatických zmien na stránkach českých novín za posledných 14 rokov.

Podnetné príspevky v podobe powerpointovej prezentácie sú sprístupnené na webovej stránke www.ecoology.org, kde okrem toho na zhládnutie sú aj abstrakty konferenčných príspevkov, zoznam zastúpených inštitúcií, fotografie a mnohé ďalšie informácie. Pre tých, ktorí sa radi pýtajú s vlastnou knižničnou zbierkou do pozornosti dávam tematicky ekologicky orientované dvojčíslo časopisu *Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et Historica – Studia Sociologica*, ktoré vyjde v prvej polovici roku 2012. V časopise budú uverejnené aj odborné štúdiá, ktoré kvôli obmedzenému časovému rámcu programu nemohli odznieť. Na záver by som chcela vyjadriť uznanie organizátorom za ich iniciatívu interdisciplinárne prepojiť problematiku interakcie jednotlivca a prírodného prostredia.

Marianna Mészárosová (FF UK Praha)